

# Загальна характеристика інфекцій дихальних шляхів. Грип.



# **Гострі респіраторні хвороби (ГРХ) –**

---

**це велика група вірусних і  
бактерійних інфекцій  
дихальних шляхів, які  
супроводжуються  
гарячкою, інтоксикацією і  
катаральними явищами.**

---

# За даними ВООЗ:

---

- на ГРХ хворіє щороку кожний третій житель планети
  - припадає 75 % всіх інфекційних захворювань, а в роки епідемій – до 90 %
  - причина до 20 % втрат від тимчасової непрацездатності
  - займають перше місце серед причин тимчасової непрацездатності
  - з ГРХ зв'язаний розвиток хронічної патології серця, легень, нирок та ін.
-

# ОСНОВНІ НОЗОЛОГІЧНІ форми:

---

- Грип;
  - Парагрип;
  - Респіраторно-синцитіальна інфекція;
  - Риновірусна інфекція;
-

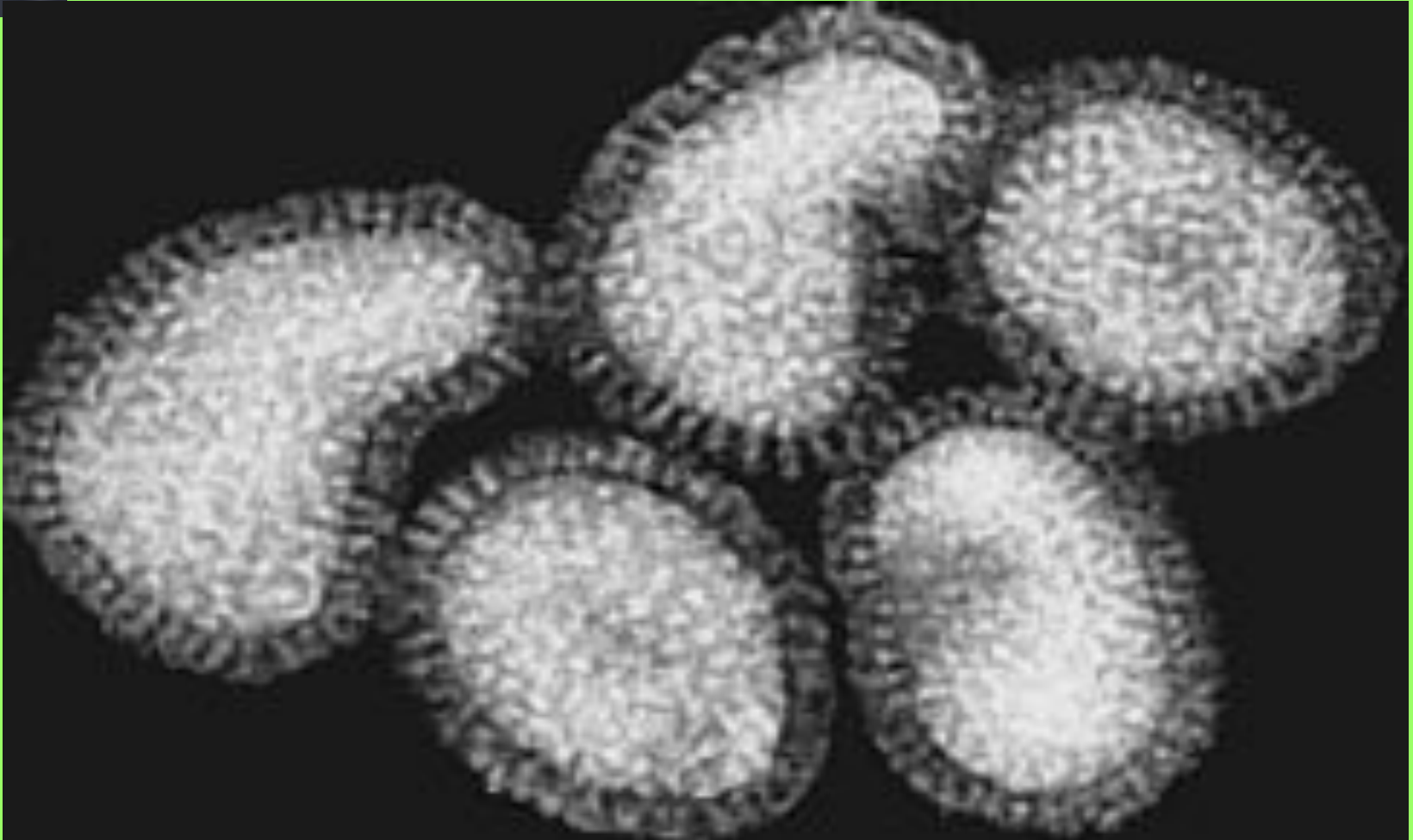
# Грип (*grippe, influenza*) -

---

**гостра вірусна хвороба з краплинним механізмом передачі збудника, епідемічним і пандемічним розповсюдженням; характеризується ураженням дихальних шляхів, вираженою**

---

**ВМІСНИЙ ВІРІОН, РОЗМІРОМ  
*80-100* НМ**



# Антигенні варіанти вірусу грипу А:

---

*1918 р. – H1N1;*

*1957 р. – H2N2;*

*1968 р. – H3N2;*

*1977 р. – H3N2 і H1N1.*

---

# Формула вірусу грипу

---

**A/Сінгапур/1/57/H2N2**

**A/Гонконг/1/68/H3N2**

**A/Вікторія/35/72/H3N2**

**A/Каліфорнія/4/09/H1N1**

---



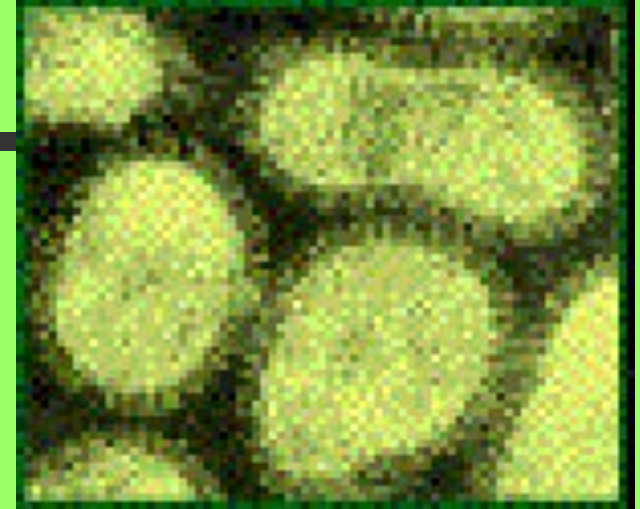
# Джерело збудника:

---

- здорова особа в кінці інкубаційного періоду;
  - хворий протягом усього періоду захворювання – в середньому *5-7* діб;
  - реконвалесцент – доведено, що в окремих осіб вірус може зберігатись до *14-15* діб;
-

# Пташиний грип А

**Збудник – віруси H5N1, H7N7,  
H9N2**



## **Епідеміологія:**

- зооноз
- джерело збудника – домашня птиця
- механізм передачі – крапельний?, фекально-оральний?, контактний?
- сприйнятливість: переважно хворіють діти

## **Клініка:**

- грипоподібні симптоми:  
гарячка, мерзлякуватість, біль у голові,  
м'язах й у горлі
- симптоми ураження очей
- пневмонія

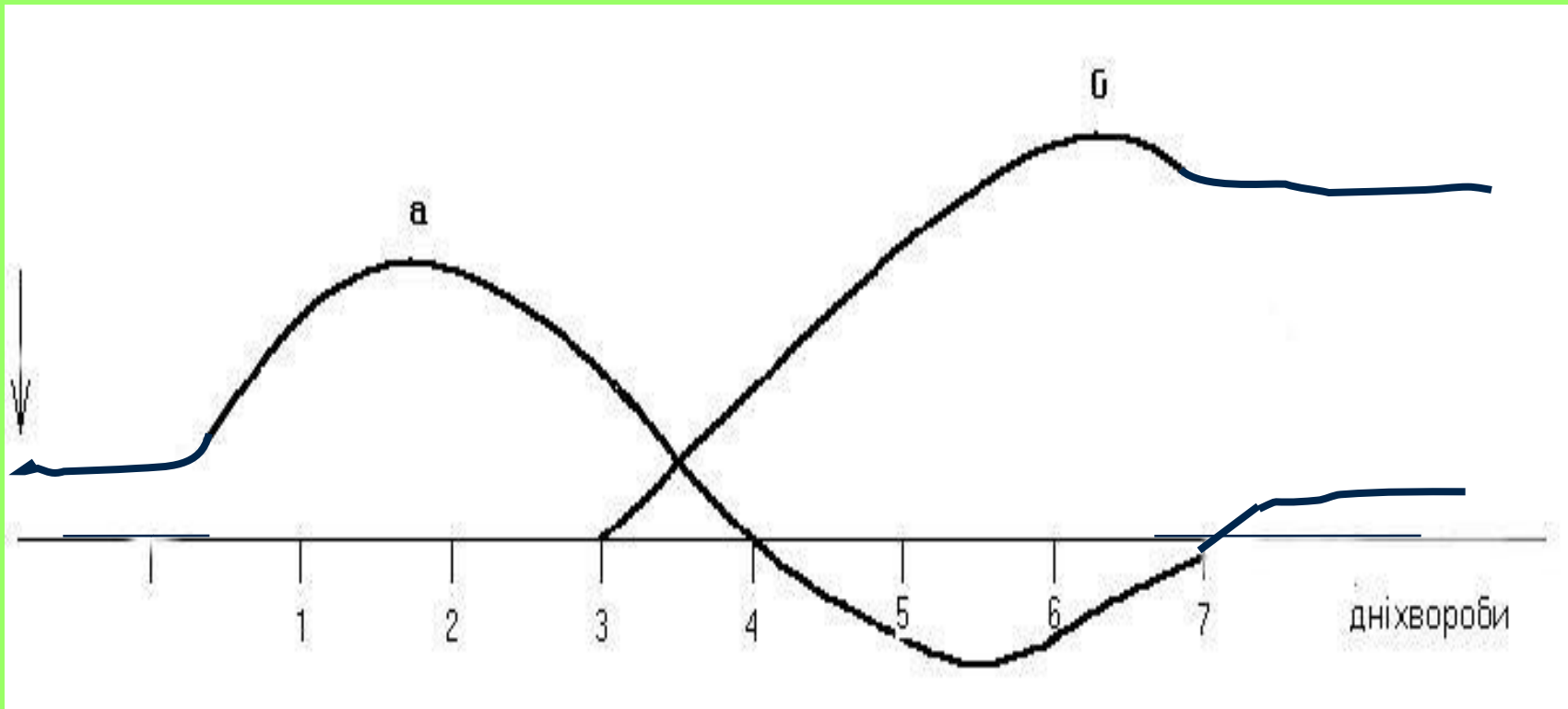
## *Спалахи:*

- 1997 р. у Гонконгу, вірус H5N1 (захворіло 18 людей, 6 померло);
- 1999 р. у Гонконгу, вірус H9N2 (захворіло 2 дітей);
- 2003 р. у Гонконгу, вірус H5N1 і H9N2 (захворіло 3 осіб, 1 людина померла);
- 2003 р. у Нідерландах вірус H7N7 (захворіло 89 людей, 1 особа померла);
- 2004 р. – спалах пташиного грипу H5N1 серед людей в Китаї, Таїланті, В'єтнамі (померло 35 осіб).

### *Особливості вірусу пташиного грипу 2004 р.:*

- вірус став більш вірулентним, що свідчить про його мутацію
- вірус подолав міжвидовий бар'єр від птахів до людини, проте поки немає доказів того, що збудник передається напряду від людини до людини (всі хворі люди мали прямий контакт із зараженими птахами)
- вірус уражає в основному дітей
- джерело збудника і шляхи розповсюдження вірусу не визначені, що робить ситуацію з поширенням вірусу практично не контрольованою
- заходи щодо запобігання розповсюдженню – повне знищення

Схема захисних реакцій організму при грипі: а – неспецифічні, б – специфічні.



(*J10*)  
(Ф.Г. Епштейн, 1972, з  
уточненнями)

---

**Серологічний тип вірусу:** А (*H1N1*),  
(*H2N2*), (*H3N2*), В, С.

**Клінічні форми:** типова, атипова  
(афебрильна, акатаральна,  
блискавична).

**Ступінь тяжкості:** легкий, середній,  
тяжкий, дуже тяжкий.

**Ускладнення:** пневмонія, отит, синуїти,  
тонзиліт, енцефаліт, менінгоенцефаліт,  
пієлонефрит, пієлоцистит, холангіт та  
ін

# Ускладнення грипу:

---

- З боку органів дихання: *бронхіт, бронхіоліт, пневмонія.*
  - Запалення додаткових порожнин носа, піднебінних мигдаликів і середнього вуха: *верхньощелепний синуїт, фронтит, тонзиліт, отит.*
  - Загострення супровідних хронічних хвороб – *ревматизму, туберкульозу, нефриту.*
-

# Епідеміологічні та клінічні особливості грипу:

---

- Зв'язок з епідемією;
  - Висока контагіозність;
  - Короткий інкубаційний період (частіше до 1 доби);
  - Раптовий початок;
  - Максимальні прояви хвороби в перші години захворювання;
  - Наявність двох провідних синдромів – токсикозу і катаральних явищ верхніх дихальних шляхів, причому першим виникає токсикоз, і він інтенсивніший;
  - Напади трахеїту;
  - Зерниста енантема на м'якому піднебінні;
  - Короткочасна гарячка – 3-5 днів;
-

# Клінічні відмінності грипу та інших гострих респіраторних захворювань

---



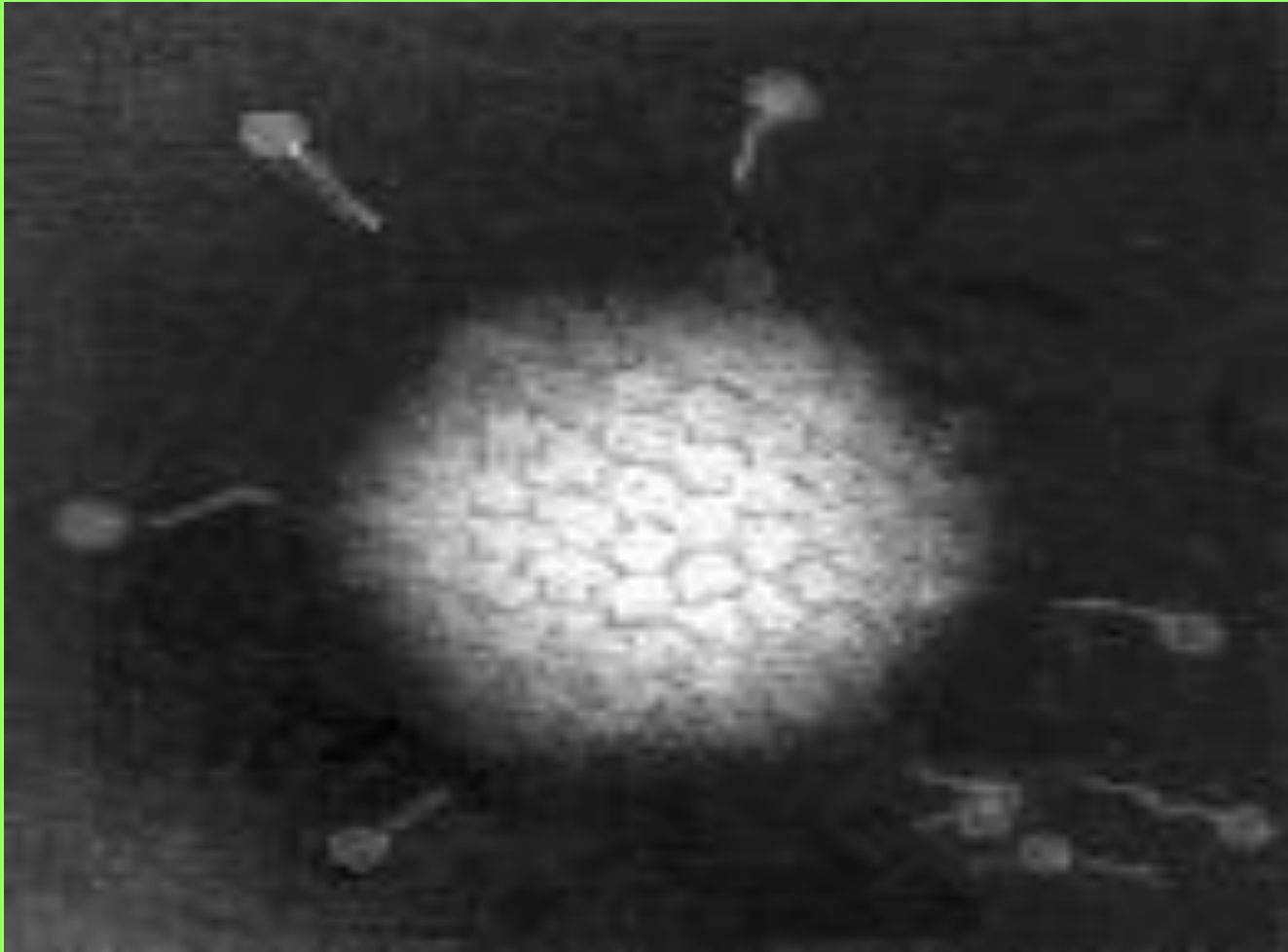
# Диференціальна діагностика

---

- ангіна;
  - орнітоз;
  - кір;
  - ентеровірусна хвороба;
  - черевний тиф;
  - паратифи А і В;
  - вірусний гепатит;
  - пневмонія;
  - запалення додаткових порожнин носа
-

# Аденовірус

---



# Кон'юнктивіт при аденовірусній інфекції



# Фарингокон'юнктивальна гарячка



# Лікування:

---

- ліжковий режим
  - молочно-рослинна вітамінізована дієта
  - інгаляції з добавкою в аерозоль лимонної кислоти 1:1000 або соку лимона, борної кислоти 1:100
  - рефлексотерапія і лазеротерапія
  - протівірусні препарати: ремантадин, озелтамівір (тамілфлю), лейкоцитарний інтерферон, аміксин, циклоферон, амізон
-

# Показання до антибіотикотерапії

---

- дуже тяжкий перебіг грипу (гіпертоксична форма з явищами енцефаліту, початок із пневмонії)
  - грип у дітей перших 2-х років життя, вагітних, дуже ослаблених, осіб похилого і старечого віку
  - бактерійні ускладнення
  - супровідні хронічні захворювання
-

# дезінфекція при захворюваннях з переважно краплинним механізмом передачі

Провітрювання та ультрафіолетове опромінення приміщень, застосування для дезінфекції повітря аерозолів із вмістом перекису водню (“Букет”, “Розовий”), вологе прибирання з використанням двітретинної основи солі гіпохлориту кальцію (ДТСГК), кальцію гіпохлориту (КГ), 3 % розчину хлораміну, 1 % розчину амфолану.

Харкотиння, змиви із носоглотки перемішують із подвійною кількістю 3 % розчину ДТСГК, КГ або 5% розчину хлораміну, експозиція 2 год. Посуд з-під виділень занурюють в 1 % розчин ДТСГК, КГ або 3% розчин хлораміну на 2 год. Столовий посуд кип'ятять у 2 % розчині соди 30 хв або занурюють у 1 % розчин ДТСГК, КГ або 3 %

# Профілактика грипу та інших ГРХ

---

## *Сезонні заходи*

- загартування, рефлексопрофілактика, УФ-опромінення
- індуктори інтерфероноутворення
- адаптогени (екстракт елеутерокока, настоянка аралії, жень-шеню, китайського лимонника)

## *Термінові заходи*

- ремантадин 0,05 г на добу протягом 5 днів
  - дибазол
  - оксолінова мазь
  - лейкоцитарний інтерферон
  - протигрипозний імуноглобулін
-



# Вакцини:

---

- “Ваксігрип” фірми Пастер Мар є
- “Флюорікс” фірми СмітКляйн Бічем
- “Інфлувак” фірми Солвей Фарма

Грипозна вакцина “Інфлувак” з компонентів:  
A/Sydney/455/97/H3N3,  
A/Beijing/263/95/H1N1 і B/Beijing/184/93.

Призначено для дорослих і дітей. Вводять внутрішньом'язово або глибоко підшкірно. Захисний ефект досягається через 10 днів після введення. Триває впродовж 1 року.